

HÁROMSZÉK

független napilap

SEPSISZENTGYÖRGY
1996. JÚNIUS 11.
1756. szám
ÁRA 300 lej
Előfizetőknek 193 lej

KEDD

AZ EU nem akar másodosztályú tagországokat

Kelet-Európa elmúlt hat esztendeje azt bizonyítja, hogy a központosított gazdasági struktúrákat a vártnál bonyolultabb átalakítani, s az átmenetet felvállaló posztkommunista kormányok a régi beidegződések szerint politizálnak: egyet mondanak, másként cselekednek.

Brüsszelben az Európa Bizottság külpolitikai kérdésekért felelős bizottsága nemzetközi szimpóziumán Max van der Broek kifejtette, bár hatalmas haladás történt a kelet-európai régióban, vannak nyugtalanító jelek is. Ezek között kiemelten foglalkozott azzal, hogy egyes országok nem fogadják el a strasbourgi ET ajánlásaiban rögzített játékszabályokat: „Egy leendő EU-tagország jogrendjében nincs helye olyan rendelkezésnek, amely megkérdőjelezi a szólás vagy gyűlékezési szabadságát vagy

a kisebbségek jogait.” A gazdasági lemaradás sem segíti a csatlakozást, Van der Broek utalt arra, hogy nem elég privatizálni, bele kell vágni a valós szerkezeti átalakításba, különben az ipari monstrumok ugyanúgy fognak működni, és nem lehet hatékony piaci reformokat remélni mindaddig, míg a kulcsintézmények, a bankok állami kézben vannak. Szorgalmazta a regionális együttműködést: „Nincs értelme az Unió kapuit megnyitani olyan országok előtt, melyek egymás között csukva tartják kapuikat” — jegyezte meg.

Egy szó, mint száz, újra világosan megfogalmazták: az EU nem fog pusztán politikai alapon bővílni, senki sem óhajt „másodosztályú tagországokat”, mert részleges EU-tag-ság nem szerepel az alapszerződésben.

SIMÓ

Ismét az 1201-es

Kovács László magyar külügyminiszter újra kijelentette: Magyarország nem mond le arról, hogy a Romániával megkötendő alapszerződésben szerepeljen az EU 1201-es ajánlása. Elhatározásában megerősítették az elmúlt hetek történései, hisz a sokat vitatott és nagy vihart kavart szlovák—magyar alapszerződést végül is kiegészítő jegyzék nélkül cserélte ki a két kormány. A román fél nevében Teodor Meleşcanu külügyminiszter nyilatkozott a Mediafaxnak: beleegeznek az elhíresült 1201-es ajánlás alapszerződésbe való beillesztésébe, de ragaszkodnak ahhoz, hogy azt egy kiegészítő jegyzék kísérje, mely kizárja a kollektív jogokat és az etnikai autonómiát.

GÉPGYARI ZENDULÉS

ÚJABB ELLENKEZÉS

Úgy látszik, a gépgyári alkalmazottak (egyelőre csak néhány mérnök) lassanként mégis felülkerekednek a megfélemlítéseken, és határozottan szót emelnek sérelmeikért. Tiltakoznak, hiszen a gépgyár sorsát nem lehet 150—200 munkás és azok ideológusai kényszerének alávetni, mert a megye legnagyobb gyáráról, több mint 3000 ember mindennapi kenyeréről van szó. Adrian Gheorghiu mérnök küldte el levelét kisorszvényesi minőségében.

Bevezetőjében Gheorghiu mérnök utal a gépgyár elnevezett munkalétkörére. Pílanatnyilag legyőzött, megkeseredett és beletörődött dolgozókat említ, majd megállapítja: jó, hogy legalább a sajtó hasábjain elmondhatják, a parancsuralmat nem fogadják el.

A mérnök abban bízik, hogy a munkások többségében tudatosult: a kapcsolószekrény előállítását csapatmunka, s a

végtérkép az ISAMA nevet viseli, amely mindannyiuk közös eredménye. Ugyanakkor Gheorghiu tévesnek tartja azt a híresztelést, miszerint egyesek többet dolgoznak, és eltéli az emiatt különféle érzések között kialakult viszálkodásokat. Majd leszögezi: szerinte az ISAMA Rt. szabadságában van, és egy szétválasztó kerítés nem oldja meg a nehézségeket.

Befejező szavaiban Gheorghiu Máról holnapra

ghiu mérnök üdvözölte Ioan Nan és Szakács Béla memóriáikat, mert igazukért a nyilvánosság előtt is szót emeltek. Felszólította a zendülőket, szüleikre, családjaikra és szomszédaikra való tekintettel gondolkodjanak el tetteiken, majd végül megjegyezte: „szégyelljék magukat mindazok, akik gúnyt űznek az ISAMA Rt. kereskedelmi társaságból és alkalmazottaiból!” (MÓZES)

Románia NATO-tagság esélyei

Pánikszzerű volt a hazai vezető politikai erők és a parlament reagálása Dole amerikai szenátor és elnökjelölt ama törvénytervezetére, hogy az Egyesült Államok irányozzon elő pénzbeli támogatást is Csehország, Magyarország és Lengyelország mielőbbi NATO-csatlakozásra való felkészülésére. A román parlament nyilatkozatot fogadott el, melyben kiemeli, hogy a NATO-csatlakozás kérdésében teljes az egyetértés a különböző politikai erők között, mi több, a lakosság 90 százaléka is támogatja azt. Hangsúlyozták: Románia nagy lépéseket tett a cél elérése érdekében mind politikai, gazdasági, mind a katonai reform terén, és kiegyensúlyozott, felelős külpolitikát folytat. A Dole-javaslat sokkhatását ellensúlyozandó, Meleşcanu külügyminiszter azt fejtette, hogy azt az amerikai elnökválasztási kampány összefüggésében kell elemezni, és kifejezte meggyőződését, Románia erőfeszítései NATO-követelmények teljesítésében eredménnyel fognak járni.

A FÓTANFELÜGYELŐ DÖNTÖTT AZ IGAZGATÓK MENESZTÉSÉRŐL

Akiket már kicsengettek

Az öt iskolaigazgató, reformfelelős főtanfelügyelő-helyettes és a megyei táborigazgató menesztését előirányozó minisztériumi jelentés kísérőlevele értelmében a tanfelügyelőségnek június 25-ig össze kell állítania egy programot, mely szerint az előírt rendelkezéseket teljesíti. Vagy nem teljesíti. Rendelése szerint a tanfelügyelőségnek tudnia kellene arról, ha valamelyik iskolában valóban olyan súlyos kihágások történtek volna, mint amilyeneket a minisztériumi jelentéstevők megfogalmaztak, de mind ez ideig az érintett igazgatókkal szemben semmilyen kifogást nem emelt, tehát a leváltásukat sem lenne szabad ilyen könnyen teljesíteni.

Június 7-i lapszámunkban arról tájékoztattunk, hogy a hét lakat alatt őrzött jelentéssel sem

Rákosi Zoltán főtanfelügyelő, sem a főtanfelügyelő-helyettes nem ért egyet, de jóhiszeműségünk alaptalannak bizonyult. Természetes az lett volna, hogy a főtanfelügyelő azonnal fellebbezést juttat el a minisztériumba, megvédi az igazgatókat — köztük legalább azokat, akiknek munkáját értékeli —, de nem ezt tette. Focsnai-ból hazatérve, pénteken délután csak annyi időt töltött a tanfelügyelőségben, amíg aláírta az igazgatók menesztési levelét, majd mint ki dolgát jól végezte, elutazott Németsországra. A tegnapi reggel gyorsfutár hordta szét az érintetteknek az értesítést arról, amiről egy héttel ezelőtt nem hivatalosan tudomást szerettek.

(folytatása a 2. oldalon)

FEKETE RÉKA

Ma:
Nemzet-
nemzetiség
5. oldal

Vendégünk a Magyar Szemle

Marosvásárhelyről jövet, Csíkszeredába menet szerdán este a sepsiszentgyörgyi érdeklődők a Magyar Szemle Erdélyben turnézó szerkesztőbizottságának tagjaival ismerkedhetnek meg. A folyóirat első száma 1992 novemberében jelent meg, bizonyos számai azóta is szórványosan és elvértve kaphatók nálunk. Ezen a címen 1927 és 1944 között jelent már meg egy nagy hírű folyóirat Székfű Gyula és Echardt Sándor szerkesztésében. A jelenlegi főszerkesztő, Kodolányi Gyula arra a kérdésre válaszolva, hogyan képzeli a folytonosságot, kifejtette: „... a Magyar Szemle úgy politizált, hogy a napi pártpolitikát, az eleve szűk horizontú párt-

csatározásokat kitiltotta a lapból. Székfű Magyar Szemlének politizálása a nemzetnevelés programjának következetes képviselésében állt.” 1992 őszén, olvasóit köszöntve, Kodolányi Gyula arról is beszélt, hogy „a teljes magyar szellemi életet” szeretnék meghívni a folyóirat hasábjaira. „Szeretnénk, ha találkoznánk nálunkraindenki, aki értéket őriz és alkot, éljen itthon és a határainkon túl, legyen volt ismert vagy ismeretlen az elmúlt évtizedekben. Követelményünk csak annyi: a jövő felől szólni, a teljes lét és a teljes szellem felől pillantani jelenbe, múltba.”

(folytatása a 2. oldalon)

(DÁN)

Iliescu és pártja

Hogy Cotroceni mosolygós ura meglehetősen bizmatlanul figyeli pártja, az RTDP politikai botladozásait és manőverelt, az is bizonyítja, hogy egészen eddig „hivatalosan” nem jelentette be, hogy a párt színeiben indul az elnökválasztáson. (Jogászok vélekedése szerint, ha az első két éves mandátumot is hivatalos elnöki mandátumnak tekintjük, akkor nem is indulhat, mert az alkotmány szerint harmadszor már nem jelölhető magát! Ha viszont az átmeneti korszak átmeneti megoldásának tekinthető ez a változás utáni első két boldog esztendő, akkor természetesen Ion Iliescu elindulhat második versengésén...)

Különösen a helyhatósági választások minden elképzelést felülmúló szervezatlensége mélyíthette el Iliescuban az eleve is létező elképzelést, hogy talán mégiscsak jobb lesz, ha „független jelöltként” indul hadba népe kezéért s az elnöki titulusért. Nem is volt meglepő tehát, hogy a balsikerű választások utáni első nyilatkozatában élesen bírálta a választások szervezatlenségét s Adrian Năstase pártelnököt, különösen az első fordulón színtén leszerepelő bukaresti főpolgármester-jelölt: Ilie Năstase egykori teniszcillag melletti hősi kiállásáért...

Ezután azonban történt valami. Mivel a hazai politika boszorkánykonyhájában eligazodni megfelelően hiteles információk híján elég nehéz, csak sejtethetjük, hogy Iliescut bírálta pártjához a személye ellen folyó és erősödő támadások téríthették vissza. Mert igaz lehet ugyan ama állítás bizonyos kélezzett helyzetekben, hogy magad, uram, ha szolgád nincs, de még célravezetőbb az, hogy magad is és szolgád is, uram, amíg még vannak és téged szolgálják... Más szóval, a kiéleződő támadások jelezheték Iliescunak, hogy sorsa most már végleg összefonódott a Tár-

sadalmi Demokrácia Pártja korifeusainak politikusi s korántsem csak politikusi sorsával. Hiszen egykori szövetségesei, Vadim Tudor és Funar alantas, rosszindulatú rágalmozásaira és mocskolódásaira bizonyos ellenzéki körök is rátettek még egy lapáttal, amikor udvariasan ugyan, de azért lemondásra szólították fel az elnököt. Iliescut félfordulatra és bírálta s el-elhagyott pártjához való visszatérésre ösztönözhetette a legnagyobb példányszámú napilapban megjelent Ion Cristoiu-pamflet hangvétele is. A nagy román analitikus — aki azért az elmúlt esztendőben már számtalanszor bírálta a hős elnököt is — most A hatalom paranoiája című, június 5-én megjelentetett bírálatában — mint utólagos magyarázatában bevallotta, az egyszerű román kisemberek folyamatosan romló élethelyzetéből indulva ki — minden eddiginél élesebb támadást intézett az ország uraihoz.

„Vigyázat, napi hatalmasságok. Figyelem, Ion Iliescu, Adrian Năstase, Nicolae Văcăroiu s más hozzátok hasonló, Romániában még vannak a tárgovistei kaszárnyához hasonló kaszárnyafalak.” Így tehát Miron Măitreă szombaton bejelentette, hogy megkezdődik a hivatalos aláírásgyűjtés. Ion Iliescu tehát pártja színeiben, támogatásával indul újabb csatákba az elnöki címért. A román belpolitikai helyzetet elemezve a Le Monde vezércikke a minap állapította meg bizonyos sajnálkozással, hogy: „ha Ion Iliescu ismét megnyeri a választásokat — amelyre véleményünk szerint minden esélye meg is van! —, Románia marad az egyetlen keleti ország, amelyik újabban nem ismerte meg a politikai váltogazdálkodást.” Akkor tehát marad minden a régi, az elszabaduló infláció, a növekedő nemzeti nyomor, a minden mértéket felülmúló korrupció, a hatalmasságok napi érdekeihez szabott törvénykezés... Kérdés: meddig tart a tömegek végtelen türelme?...

BOGDÁN LÁSZLÓ